

Justitieutskottets betänkande 2025/26:JuU33

Effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens lagförslag om effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis. Det införs en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis (den kompletterande lagen) och en ny lag som genomför EU:s direktiv om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden (genomförandelagen). Det görs även en ändring i lagen om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet. Utskottet föreslår också att en bestämmelse i genomförandelagen ska träda i kraft vid ett tidigare tillfälle än vad som föreslås i propositionen.

Lagändringarna syftar till att ge brottsbekämpande myndigheter bättre och effektivare gränsöverskridande verktyg för att komma åt uppgifter som finns lagrade hos tjänsteleverantörer utanför Sverige.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli, den 18 augusti och den 19 augusti 2026.

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:147 Effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis	5
Utskottets ställningstagande	12
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	13
Propositionen	13
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska utlämnande- och bevarandeorder för elektroniska bevis,

2. lag om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för inhämtning av elektroniska bevis med den ändringen att punkt 1 ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ha följande lydelse: ”Denna lag träder i kraft den 19 augusti 2026 i fråga om 3 kap. 2–15 §§ och i övrigt den 1 juli 2026.”,

3. lag om ändring i lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:147 punkterna 1 och 3 samt bifaller delvis proposition 2025/26:147 punkt 2.

Stockholm den 28 maj 2026

På justitieutskottets vägnar

Henrik Vinge

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik Vinge (SD), Teresa Carvalho (S), Mikael Damsgaard (M), Pontus Andersson Garpvall (SD), Petter Löberg (S), Charlotte Nordström (M), Adam Marttinen (SD), Mattias Vepsä (S), Fredrik Kärrholm (M), Gudrun Nordborg (V), Torsten Elofsson (KD), Ulrika Liljeberg (C), Mats Hellhoff (SD), Ulrika Westerlund (MP), Martin Melin (L), Sanna Backeskog (S) och Lars Isacson (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:147 Effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag om effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis, med den ändringen att 3 kap. 1 § lagen om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för inhämtning av elektroniska bevis ska träda i kraft den 1 juli 2026 i stället för den 19 augusti 2026.

Bakgrund

EU:s lagstiftningspaket om elektroniska bevis

Möjligheten att kommunicera genom bl.a. sociala medier, meddelandetjänster och applikationer (appar) är något som även utnyttjas av kriminella för att t.ex. kommunicera om brott men också för att begå brott. Många gånger är det endast leverantörerna av dessa tjänster och appar som har tillgång till uppgifter om identiteten på misstänkta eller information om deras brottsliga verksamhet. Brottsbekämpande myndigheter måste därför i allt högre grad vända sig till dessa tjänsteleverantörer för att få ut relevant bevisning. Ofta krävs det dessutom hjälp från myndigheter i en annan stat eftersom den aktuella typen av tjänster inte sällan tillhandahålls av en leverantör som är etablerad utomlands.

Eftersom elektroniska bevis vanligtvis är tillgängliga endast under en begränsad tid innebär det traditionella internationella straffrättsliga samarbetet mellan myndigheter en risk för att sådana bevis hinner gå förlorade innan de kan säkras. Mot den bakgrunden har kommissionen lämnat sitt förslag till ett lagstiftningspaket om elektroniska bevis som kompletterar befintliga EU-rättsakter om bevisinhämtning och syftar till att effektivisera gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis. I lagstiftningspaketet föreslås därför en ny sorts rättsligt samarbete som innebär att en myndighet i en medlemsstat inom EU ska kunna rikta en order direkt till en tjänsteleverantör i en annan medlemsstat om att lämna ut eller bevara elektroniska bevis.

Lagstiftningspaketet består av en EU-förordning och ett EU-direktiv. Enligt EU-förordningen får en myndighet i en medlemsstat, i ett straffrättsligt förfarande eller för att verkställa en frihetsberövande åtgärd om minst fyra månader, utfärda en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder som beordrar en tjänsteleverantör i en annan medlemsstat att lämna ut eller bevara elektroniska bevis, oavsett var uppgifterna finns. Den europeiska utlämnande- eller bevarandeordern ska riktas till ett verksamhetsställe eller rättsligt ombud utsett av tjänsteleverantören. Skyldigheten att utse ett sådant följer av

EU-direktivet. Om tjänsteleverantören är etablerad i EU ska tjänsteleverantören utse ett utsett verksamhetsställe. Om tjänsteleverantören endast erbjuder sina tjänster i unionen, eller är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de straffrättsliga samarbetsinstrumenten, ska i stället ett rättsligt ombud utses.

De tjänsteleverantörer som omfattas av EU-förordningen och EU-direktivet är sådana som erbjuder vissa tjänster inom unionen, bl.a. elektroniska kommunikationstjänster. De elektroniska uppgifter som kan lämnas ut eller begäras bevarade enligt EU-förordningen är abonnentuppgifter, uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren (andra användaruppgifter), trafikuppgifter och innehållsdata.

En europeisk bevarandeorder syftar till att elektroniska uppgifter ska bevaras under en kortare tid medan myndigheten förbereder en framställan för att få uppgifterna utlämnande. En europeisk utlämnandeorder innebär i stället att uppgifterna ska lämnas ut. Som huvudregel ska uppgifterna lämnas ut inom tio dagar, men i en nödsituation ska uppgifterna lämnas ut inom åtta timmar. Som utgångspunkt ska det vara en rättslig myndighet som utfärdar en europeisk bevarande- eller utlämnandeorder. En europeisk bevarandeorder och en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter eller andra användaruppgifter får även utfärdas av en brottsbekämpande myndighet. Utfärdandet behöver dock i sådana fall godkännas av en rättslig myndighet. För att en åklagare ska få utfärda en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata behöver ordern godkännas av en domstol.

Till skillnad från det traditionella straffrättsliga samarbetet ska ordern inte ställas till en myndighet i en annan stat utan riktas till ett verksamhetsställe eller rättsligt ombud utsett av tjänsteleverantören.

Propositionen

Regeringen redovisar i propositionen i huvudsak följande förslag och bedömningar.

En ny lag ska komplettera EU-förordningen och en ny lag ska genomföra EU-direktivet

Regeringen föreslår att de kompletterande bestämmelser som krävs för att EU-förordningen ska kunna tillämpas ska tas in i en ny lag (den kompletterande lagen). De bestämmelser som genomför EU-direktivet ska också tas in i en ny lag (genomförandelagen).

Den kompletterande lagen

Utfärdande myndighet

När det gäller ett straffrättsligt förfarande föreslår regeringen att åklagare ska vara behöriga att utfärda en europeisk utlämnande- och bevarandeorder för abonnentuppgifter, andra användaruppgifter, trafikuppgifter och innehållsdata. Vidare föreslår regeringen att Polismyndigheten, Säkerhetspolisen,

Tullverket eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott i ett straffrättsligt förfarande ska vara behörig att utfärda en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och andra användaruppgifter samt en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, andra användaruppgifter, trafikuppgifter och innehållsdata. Regeringen föreslår även att en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska godkännas av domstol, medan en order som utfärdas av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott ska godkännas av åklagare.

När det gäller utfärdande i verkställighetssyfte föreslår regeringen att åklagare ska vara behöriga att utfärda en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder för abonnentuppgifter, andra användaruppgifter och trafikuppgifter, medan Polismyndigheten ska vara behörig att utfärda en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och andra användaruppgifter samt en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, andra användaruppgifter och trafikuppgifter.

Slutligen föreslår regeringen att en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder som utfärdas av Polismyndigheten ska godkännas av åklagare, medan en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter ska godkännas av domstol.

Behörig domstol och förfaranderegler vid utfärdande av en europeisk utlämnandeorder

Regeringen föreslår att ett ärende om godkännande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska prövas av rätten på ansökan av åklagare.

Om en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata utfärdas i ett straffrättsligt förfarande ska ärendet prövas av den domstol som är behörig att döma i brottmål enligt rättegångsbalkens forumregler. Om det straffrättsliga förfarandet avser samhällsfarlig brottslighet, t.ex. terroristbrott, föreslår regeringen att ärendet även får prövas av Stockholms tingsrätt.

Om en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter utfärdas för verkställighet av ett fängelsestraff eller någon annan frihetsberövande åtgärd ska ärendet prövas av den tingsrätt som meddelat den dom som ska verkställas. Om domen har meddelats av högre rätt ska den tingsrätt som dömt i målet pröva ärendet. När det inte finns någon behörig domstol är Stockholms tingsrätt behörig domstol. Om en ansökan avser flera domar meddelade av skilda domstolar får ansökan tas upp vid någon av de tingsrätter som har dömt i målen.

I ett ärende om godkännande av en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata ska ett offentligt ombud utses snarast möjligt och sammanträde hållas. Åklagaren och det offentliga ombudet ska närvara vid sammanträdet. För offentliga ombud ska i övrigt de regler som gäller för offentliga ombud i ärenden om hemliga tvångsmedel tillämpas. I ett ärende som endast gäller en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter ska handläggningen vara skriftlig.

På förfarandet i övrigt föreslår regeringen att reglerna i rättegångsbalken om handläggning vid domstol av frågor om tvångsmedel i brottmål och om överklagande av beslut i sådana frågor ska tillämpas, om inte något annat anges i lagen. Handläggningen ska ske skyndsamt.

Vidare föreslår regeringen att den utfärdande myndigheten ska kunna besluta att skjuta upp underrättelsen eller helt eller delvis avstå från att underätta den vars uppgifter begärs genom en europeisk utlämnandeorder om det behövs för att

- förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet
- inte hindra andra rättsliga utredningar eller undersökningar
- skydda nationell säkerhet
- skydda någon annans rättigheter och friheter.

Granskning och förstöring av uppgifter

Regeringen föreslår att trafikuppgifter eller innehållsdata som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder ska granskas så snart som möjligt. Åklagare ansvarar för att granskningen sker, men den kan även utföras av den brottsutredande myndighet som deltar i den aktuella brottsutredningen.

Regeringen föreslår vidare att om det genom en europeisk utlämnandeorder kommer in innehållsdata som rör samtal eller meddelanden där en person yttrar sig som inte skulle ha kunnat höras som vittne enligt rättegångsbalkens regler, ska granskningen omedelbart avbrytas och uppgifterna förstöras.

Bevarande av uppgifter

Regeringen föreslår att trafikuppgifter eller innehållsdata som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder i ett straffrättsligt förfarande ska bevaras till dess att de förundersökningar där de använts har lagts ned eller avslutats eller, i de fall åtal väckts, målet eller målen har avgjorts slutligt. När det gäller trafikuppgifter som hämtats in genom en order för straffverkställighet föreslår regeringen att de ska bevaras till dess att den eftersökte har frihetsberövats. Om en åklagare har beslutat att uppgifterna får användas i en förundersökning ska de i stället bevaras till dess att de förundersökningar där de använts har lagts ned eller avslutats eller, i de fall åtal väckts, målet eller målen har avgjorts slutligt.

Regeringen föreslår vidare att i de delar uppgifterna är av betydelse för att förhindra förestående brott ska de bevaras så länge det behövs för att förhindra brott.

Användning av överskottsinformation

Regeringen föreslår att åklagare ska få besluta att trafikuppgifter och innehållsdata som hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder får användas för ett annat ändamål än det som har legat till grund för ordern, om det inte

står i strid med begränsningar som en verkställande myndighet i en annan medlemsstat har satt upp för hur uppgifterna får användas.

Ersättning för kostnader

Regeringen föreslår att bestämmelserna om ersättning i 9 kap. 29 a § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation ska tillämpas när en svensk behörig myndighet utfärdar en europeisk utlämnandeorder. Rätten till ersättning ska endast gälla för en tjänsteleverantör som tillhandahåller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst.

Stockholms tingsrätt ska vara behörig domstol enligt artikel 17 i förordningen

En behörig domstol i den utfärdande staten ska enligt artikel 17 i EU-förordningen på begäran av den myndighet som utfärdat en europeisk utlämnandeorder pröva om skyldigheten att följa en sådan order skulle strida mot en skyldighet enligt lagstiftningen i ett tredjeland. Man behöver därför i lag peka ut att en eller flera domstolar ska utföra den uppgiften.

Regeringen föreslår att Stockholms tingsrätt ska vara behörig domstol enligt artikel 17 i EU-förordningen. Reglerna om domstols handläggning i brottmål och överklagande av domstolsbeslut ska vara tillämpliga vid handläggningen. Handläggningen ska som huvudregel vara skriftlig. Ett sammanträde ska hållas endast om mottagaren begär det. Det ska dock inte behövas om det är uppenbart att den europeiska utlämnandeordern ska upphävas. Domstolen ska avgöra ett ärende skyndsamt, och domstolens beslut ska kunna överklagas till hovrätt.

Verkställande av en europeisk utlämnande- och bevarandeorder

Regeringen föreslår att åklagare ska vara verkställande myndighet av en europeisk utlämnande- och bevarandeorder. Åklagarmyndigheten ska även vara verkställande myndighet i fråga om sanktionsavgifter enligt artikel 16.10 i EU-förordningen (se nedan under avsnitt Sanktionsavgifter).

Regeringen föreslår vidare att en åklagares beslut om att en europeisk utlämnandeorder ska vägras eller att en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder ska nekas ska innehålla skälen för beslutet. Ett intyg om en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder som skickas till en svensk åklagare ska vara skrivet på eller översatt till svenska eller engelska.

Sanktionsavgifter

Regeringen föreslår att Åklagarmyndigheten ska ta ut en sanktionsavgift av ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige som åsidosätter någon av sina skyldigheter enligt vissa artiklar i EU-förordningen. Tjänsteleverantören och det i Sverige utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet ska kunna få ett solidariskt betalningsansvar för avgiften. Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst 10 000 kronor och till högst 2 procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår.

Vid bedömningen av sanktionsavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till

- om överträdelsen varit uppsåtlig eller berott på oaktsamhet
- överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet
- om en liknande överträdelse begåtts tidigare
- den berörda tjänsteleverantörens finansiella ställning.

Regeringen föreslår vidare att sanktionsavgiften ska få sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut hela avgiften.

Tillsyn

Regeringen föreslår att Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden ska utöva tillsyn över brottsbekämpande myndigheters användning av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata.

Genomförandelagen

Lagens tillämpningsområde

Regeringen föreslår att genomförandelagen ska gälla för en tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige. Regeringen föreslår vidare att genomförandelagen också ska gälla en tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i Sverige om den

- inte är etablerad i någon annan medlemsstat inom unionen
- enbart är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i samtliga de EU-rättsliga instrument som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet.

Regeringen föreslår också att en tjänsteleverantör som erbjuder finansiella tjänster ska vara undantagen från genomförandelagens tillämpningsområde. Detsamma ska gälla för en tjänsteleverantör som endast är etablerad i Sverige och enbart erbjuder sina tjänster här. Lagen ska även gälla för utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i Sverige samt svenska brottsbekämpande myndigheter.

Utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud

Regeringen föreslår att en tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige skriftligen ska utse minst ett av sina verksamhetsställen till utsett verksamhetsställe. Ett utsett verksamhetsställe ska vara etablerat i en medlemsstat som deltar i det eller de EU-rättsliga instrument som det utsedda verksamhetsstället ska ta emot beslut och förelägganden för. Det ska också krävas att tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster i den medlemsstaten.

Regeringen föreslår vidare att en tjänsteleverantör som inte ska utse ett utsett verksamhetsställe i stället skriftligen ska utse minst ett rättsligt ombud. Ett rättsligt ombud ska utses i en medlemsstat i vilken det har hemvist och som deltar i det eller de EU-rättsliga instrument som det rättsliga ombudet ska ta

emot beslut och förelägganden för. Det ska också krävas att tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster i den medlemsstaten. En tjänsteleverantör ska utse ett utsett verksamhetsställe eller ett rättsligt ombud inom sex månader från den dag då tjänsteleverantören började erbjuda sina tjänster i unionen.

Utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i Sverige ska ha en skyldighet att samarbeta med behöriga myndigheter genom att ta emot sådana beslut och förelägganden som omfattas av EU-direktivet och att följa dem.

En tjänsteleverantör som omfattas av genomförandelagen ska ge ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud de befogenheter och resurser som krävs för att samarbeta med behöriga myndigheter och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av EU-direktivet. Detta ska gälla oavsett i vilken medlemsstat ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud har utsetts.

Underrättelse till en centralmyndighet

Regeringen föreslår att en tjänsteleverantör som omfattas av genomförandelagen ska underrätta centralmyndigheten i den medlemsstat i vilken den utser ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud om

- kontaktuppgifterna till det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet
- det territoriella tillämpningsområdet för varje utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud om tjänsteleverantören utsett flera sådana
- vilket eller vilka av unionens officiella språk som också är ett officiellt språk i den medlemsstat i vilken det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet utsetts som godtas för kommunikation med det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet.

Vidare föreslår regeringen att tjänsteleverantören så snart som möjligt ska informera den svenska eller utländska centralmyndigheten om någon av dessa uppgifter ändras. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om den underrättelse som ska göras till den svenska centralmyndigheten.

Centralmyndigheten och sanktioner

Regeringen föreslår att den myndighet som regeringen bestämmer ska vara centralmyndighet. Centralmyndigheten ska utöva tillsyn över att bestämmelserna i genomförandelagen följs. Centralmyndigheten ska även ha till uppgift att besluta om sanktioner för överträdelse av genomförandelagen och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den. Överträdelse av bestämmelserna i genomförandelagen ska kunna leda till administrativa sanktioner i form av vitesföreläggande eller sanktionsavgift.

Enligt regeringens förslag ska centralmyndigheten genom förelägganden ha rätt att få ta del av handlingar och upplysningar från tjänsteleverantörer som omfattas av genomförandelagen och från utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i Sverige för att kunna utöva sin tillsyn. Ett föreläggande att lämna ut handlingar och upplysningar ska kunna förenas med vite. Centralmyndigheten ska ha tillträdesrätt till områden, lokaler och andra utrymmen där

sådana aktörer bedriver sin verksamhet, med undantag för bostäder. I sin tillsyn ska centralmyndigheten kunna begära biträde från Kronofogdemyndigheten.

Kraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att den kompletterande lagen ska träda i kraft den 18 augusti 2026 och att genomförandelagen ska träda i kraft den 19 augusti 2026 när det gäller 3 kap. och i övrigt den 1 juli 2026. Vidare föreslår regeringen att en tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i unionen när EU-direktivet träder i kraft ska utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud senast den 18 augusti 2026.

Konsekvenser av förslagen

Regeringens bedömning är att förslagen bl.a. skapar bättre förutsättningar för berörda brottsbekämpande myndigheter att få gränsöverskridande tillgång till elektroniska uppgifter, vilket kommer att få positiva effekter på brottsbekämpningen. De kostnadsökningar som förslagen anses medföra för de brottsbekämpande myndigheterna kommer enligt regeringens bedömning att kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Kompletterande information om ikraftträdande

I propositionen föreslås att genomförandelagen ska träda i kraft den 19 augusti 2026 i fråga om 3 kap. och i övrigt den 1 juli 2026. Under beredningen av ärendet har utskottet uppmärksammats på att bestämmelsen i 3 kap. 1 § genomförandelagen rätteligen bör träda i kraft den 1 juli 2026. I 3 kap. 1 § genomförandelagen anges att den myndighet som regeringen bestämmer är centralmyndighet enligt EU-direktivet. För att en tjänsteleverantör ska kunna underrätta centralmyndigheten om de uppgifter som anges i 2 kap. genomförandelagen behöver en centralmyndighet kunna utses av regeringen när 2 kap. träder i kraft den 1 juli 2026. Bestämmelsen i 3 kap. 1 § genomförandelagen bör därför också träda i kraft den 1 juli 2026.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag, dock med den ändringen att 3 kap. 1 § lagen om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för inhämtning av elektroniska bevis (genomförandelagen) ska träda i kraft den 1 juli 2026 i stället för den 19 augusti 2026, i enlighet med vad som redovisats ovan under rubriken Kompletterande information om ikraftträdande (se utskottets förslag till riksdagsbeslut punkten 2).

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:147 Effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska utlämnande- och bevarandeorder för elektroniska bevis.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud för inhämtning av elektroniska bevis.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska utlämnande- och bevarandeorder för elektroniska bevis

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden, i denna lag kallad EU-förordningen.

2 § Ord och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

2 kap. Utfärdande i Sverige av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder

Utfärdande och godkännande myndighet i straffrättsliga förfaranden

1 § Åklagare är behörig att i ett straffrättsligt förfarande utfärda

1. en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, trafikuppgifter och innehållsdata, och

2. en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, trafikuppgifter och innehållsdata.

En europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska godkännas av domstol.

2 § Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket och någon annan myndighet som ska ingripa mot brott är behörig att i ett straffrättsligt förfarande utfärda

1. en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, och

2. en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, trafikuppgifter och innehållsdata.

En europeisk utlämnande- eller bevarandeorder enligt första stycket ska godkännas av åklagare.

Utfärdande och godkännande myndighet vid verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd

3 § Åklagare är behörig att för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd utfärda

1. en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren och trafikuppgifter, och

2. en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren och trafikuppgifter.

En europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter ska godkännas av domstol.

4 § Polismyndigheten är behörig att för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd utfärda

1. en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter eller uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, och

2. en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren och trafikuppgifter.

En europeisk utlämnande- eller bevarandeorder enligt första stycket ska godkännas av åklagare.

Domstolens handläggning av ett ärende om godkännande av en europeisk utlämnandeorder

5 § Ett ärende om godkännande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata tas upp av rätten på ansökan av åklagare.

6 § Om en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata utfärdas i ett straffrättsligt förfarande ska ärendet prövas av den domstol som anges i 19 kap. rättegångsbalken.

Om det straffrättsliga förfarandet avser ett brott som anges i 27 kap. 34 § rättegångsbalken, får ärendet även prövas av Stockholms tingsrätt.

7 § Om en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter utfärdas för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd ska ärendet prövas av den tingsrätt som har meddelat den dom som ska verkställas. Om domen har meddelats av högre rätt ska ärendet prövas av den tingsrätt som har dömt i målet.

Om det inte finns någon domstol som är behörig enligt första stycket, ska ärendet prövas av Stockholms tingsrätt.

Om en ansökan avser flera domar meddelade av skilda domstolar, får frågan om godkännande tas upp vid någon av de tingsrätter som har dömt i målen.

8 § Om ansökan gäller en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata ska rätten så snart som möjligt utse ett offentligt ombud i ärendet och hålla

ett sammanträde. Åklagaren och det offentliga ombudet ska närvara vid sammanträdet.

Gäller ansökan enbart en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter ska handläggningen vara skriftlig.

För offentliga ombud gäller det som föreskrivs i 27 kap. 26 och 27 §§, 28 § andra stycket samt 29 och 30 §§ rättegångsbalken.

9 § Vid rättsens handläggning ska bestämmelserna i rättegångsbalken om handläggning vid domstol av frågor om tvångsmedel i brottmål och om överklagande av beslut i sådana frågor tillämpas, om inte något annat anges i denna lag. Om ärendet avser verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd ska det som där sägs om den misstänkte i stället avse den eftersökta.

Handläggningen ska ske skyndsamt.

Underrättelse till den vars uppgifter begärs

10 § Den utfärdande myndigheten får vid utfärdande av en europeisk utlämnandeorder besluta att skjuta upp eller helt eller delvis avstå från att underrätta den person vars uppgifter begärs om det behövs för att

1. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet,

2. inte hindra andra rättsliga utredningar eller undersökningar,

3. skydda nationell säkerhet, eller

4. skydda någon annans rättigheter och friheter.

Återkallelse av en europeisk utlämnandeorder

11 § Om det sedan en europeisk utlämnandeorder utfärdats framkommer att förutsättningarna för en sådan order inte är uppfyllda, ska ordern återkallas av den utfärdande eller den godkännande myndigheten.

Granskning och förstöring av uppgifter

12 § Åklagare ansvarar för att trafikuppgifter och innehållsdata som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder granskas snarast möjligt. En sådan granskning får endast utföras av åklagare eller någon annan brottsbekämpande myndighet som deltar i den aktuella brottsutredningen.

13 § Om innehållsdata som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder avser samtal eller andra meddelanden där någon som yttrar sig, på grund av 36 kap. 5 § andra–sjätte styckena rättegångsbalken, inte skulle ha kunnat höras som vittne om det som har sagts eller på annat sätt kommit fram, ska granskningen omedelbart avbrytas och uppgifterna förstöras.

Användning av överskottsinformation

14 § Åklagare får besluta att trafikuppgifter och innehållsdata som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder får användas för ett annat ändamål än det som har legat till grund för ordern, om det inte står i strid

med begränsningar som en verkställande myndighet i en annan medlemsstat har satt upp för hur uppgifterna får användas.

Bevarande av uppgifter

15 § Trafikuppgifter eller innehållsdata som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder i ett straffrättsligt förfarande ska bevaras till dess de förundersökningar där de använts har lagts ned eller avslutats eller, om åtal väckts, målet eller målen har avgjorts slutligt. I de delar uppgifterna är av betydelse för att förhindra förestående brott ska de bevaras så länge det behövs för att förhindra brott.

Trafikuppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd ska bevaras till dess att den eftersökte har frihetsberövats. I de delar det rör sig om sådana uppgifter som enligt 14 § får användas i en förundersökning ska de bevaras till dess de förundersökningar där de använts har lagts ned eller avslutats eller, om åtal väckts, målet eller målen har avgjorts slutligt. I de delar uppgifterna är av betydelse för att förhindra förestående brott ska de bevaras så länge det behövs för att förhindra brott.

När uppgifterna inte längre ska bevaras ska de förstöras. Om det är fråga om uppgifter som får användas i en förundersökning får uppgifterna förstöras tidigare om den misstänkte medger det.

Dokumentation

16 § Beslut och åtgärder som rör en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska dokumenteras.

Ersättning till tjänsteleverantörer

17 § Bestämmelserna om ersättning i 9 kap. 29 a § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation ska tillämpas när en svensk behörig myndighet utfärdar en europeisk utlämnandeorder, om inte annat sägs i denna lag. Rätten till ersättning gäller dock endast för en tjänsteleverantör som tillhandahåller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst.

Förfarandet enligt artikel 17 i EU-förordningen

18 § Stockholms tingsrätt är behörig domstol enligt artikel 17 i EU-förordningen.

19 § Vid rättens handläggning av ett ärende enligt artikel 17 i EU-förordningen ska bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången i brottmål tillämpas, om inte annat följer av andra stycket.

Handläggningen ska vara skriftlig. Ett sammanträde ska hållas endast om mottagaren av den europeiska utlämnandeordern begär det. Något sammanträde behöver inte hållas om det är uppenbart att den europeiska utlämnandeordern ska upphävas.

Handläggningen ska ske skyndsamt.

3 kap. Verkställighet i Sverige av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder

Verkställande myndighet

1 § Åklagare är verkställande myndighet för en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder. I fråga om sanktionsavgifter enligt artikel 16.10 i EU-förordningen är i stället Åklagarmyndigheten verkställande myndighet.

Skäl för åklagarens beslut

2 § Ett beslut av åklagare ska innehålla skälen för beslutet, om beslutet innebär att en europeisk utlämnandeorder vägras enligt artikel 12.1 i EU-förordningen, eller att verkställighet av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder nekas enligt artikel 16 i EU-förordningen.

Språk

3 § Ett intyg om en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder som skickas till en svensk åklagare ska vara skrivet på eller översatt till svenska eller engelska.

4 kap. Sanktionsavgifter

1 § Åklagarmyndigheten ska ta ut en sanktionsavgift av ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige som åsidosätter någon av de skyldigheter som följer av artikel 10, 11 eller 13.4 i EU-förordningen, i den ursprungliga lydelsen.

Åklagarmyndigheten får besluta att den tjänsteleverantör som har utsett det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet ska ha ett solidariskt betalningsansvar för avgiften enligt första stycket.

2 § En sanktionsavgift ska bestämmas till lägst 10 000 kronor och till högst två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår.

3 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till

1. om överträdelsen varit uppsåtlig eller berott på oaktsamhet,
2. överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet,
3. om en liknande överträdelse har begåtts tidigare, och
4. den berörda tjänsteleverantörens finansiella ställning.

4 § Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut hela avgiften.

5 § En sanktionsavgift får beslutas endast om den som avgiften ska tas ut av har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Ett beslut om sanktionsavgift ska delges.

6 § En sanktionsavgift ska betalas till Åklagarmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om sanktionsavgiften inte betalas i tid, ska Åklagarmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

7 § En sanktionsavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

8 § Ett beslut att ta ut en sanktionsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2026.

2 Förslag till lag om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för inhämtning av elektroniska bevis

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 av den 12 juli 2023 om fastställande av harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden, i denna lag kallat EU-direktivet.

Uttryck i lagen

2 § I denna lag betyder

1. *tjänsteleverantör*: en juridisk person som tillhandahåller en eller flera av följande kategorier av tjänster:

a) elektroniska kommunikationstjänster enligt definitionen i artikel 2.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation,

b) tjänster för internetdomännamn och IP-numrering, eller

c) andra av informationssamhällets tjänster enligt artikel 1.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter om informationssamhällets tjänster, som

– gör det möjligt för användarna att kommunicera med varandra, eller

– gör det möjligt att lagra eller på annat sätt behandla uppgifter på uppdrag av de användare till vilka tjänsten tillhandahålls, förutsatt att data-lagringen är en avgörande komponent i den tjänst som tillhandahålls användaren,

2. *erbjuda sina tjänster i en medlemsstat*: att en tjänsteleverantör

a) gör det möjligt för fysiska eller juridiska personer i en medlemsstat att använda någon av de tjänster som anges i 1, och

b) har en betydande anknytning till den medlemsstaten, antingen genom att tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe där eller, om ett sådant inte finns, den har ett betydande antal användare i den medlemsstaten eller att dess verksamhet är inriktad på den medlemsstaten,

3. *erbjuda sina tjänster i unionen*: att en tjänsteleverantör

a) gör det möjligt för fysiska eller juridiska personer i en medlemsstat att använda någon av de tjänster som anges i 1, och

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 av den 12 juli 2023 om fastställande av harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden, i den ursprungliga lydelsen.

b) har en betydande anknytning till den medlemsstaten, antingen genom att tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe i en medlemsstat eller, om ett sådant inte finns, den har ett betydande antal användare i en eller flera medlemsstater eller att dess verksamhet är inriktad på en eller flera medlemsstater,

4. *verksamhetsställe*: en enhet från vilken tjänsteleverantören genom en stabil infrastruktur under en obegränsad tid utövar ekonomisk verksamhet och från vilken tjänsteleverantören tillhandahåller sina tjänster eller från vilken dess verksamhet förvaltas,

5. *utsett verksamhetsställe*: ett av tjänsteleverantörens verksamhetsställen som också är en juridisk person och som har utsetts av en tjänsteleverantör som är etablerad i någon av unionens medlemsstater för att ta emot och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag,

6. *rättsligt ombud*: en fysisk eller en juridisk person som har utsetts av en tjänsteleverantör som inte är etablerad i någon av unionens medlemsstater eller som endast är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i samtliga av de EU-rättsliga instrument som anges i 3 §, för att ta emot och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag.

Beslut och förelägganden som omfattas av lagen

3 § Följande beslut och förelägganden omfattas av denna lag:

1. en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder beslutad enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden,

2. en europeisk utredningsorder beslutad enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området, som avser inhämtning av elektroniska bevis,

3. en ansökan om rättslig hjälp beslutad med stöd av konventionen, upprättad av rådet på grundval av artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (SÖ 2005:42), som avser inhämtning av elektroniska bevis, och

4. beslut och förelägganden som fattas enligt svensk rätt, som avser inhämtning av elektroniska bevis.

Lagens tillämpningsområde

4 § Lagen gäller för en tjänsteleverantör som

1. är etablerad i Sverige, eller
2. erbjuder sina tjänster i Sverige om tjänsteleverantören
 - a) inte är etablerad i en annan medlemsstat inom unionen, eller
 - b) enbart är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i samtliga av de EU-rättsliga instrument som anges i 3 §.

I lagen finns även bestämmelser om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud samt när svenska brottsbekämpande myndigheter ska vända sig till sådana.

- 5 §** Lagen gäller inte för en sådan tjänsteleverantör som avses i 4 § som
1. tillhandahåller sådana finansiella tjänster som avses i artikel 2.2 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden, eller
 2. endast är etablerad i Sverige och enbart erbjuder sina tjänster i Sverige.

2 kap. Utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud

Skyldigheten att utse ett utsett verksamhetsställe

1 § En tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige ska skriftligen utse minst ett av sina verksamhetsställen till utsett verksamhetsställe.

Ett utsett verksamhetsställe ska vara etablerat i en medlemsstat där tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster och som deltar i det eller de EU-rättsliga instrument som det utsedda verksamhetsstället ska ta emot beslut och förelägganden för.

Ett utsett verksamhetsställe ska utses inom sex månader från den dag då tjänsteleverantören började erbjuda sina tjänster i unionen.

Skyldigheten att utse ett rättsligt ombud

2 § En tjänsteleverantör som inte ska utse ett utsett verksamhetsställe enligt 1 § ska skriftligen utse minst ett rättsligt ombud.

Ett rättsligt ombud ska ha hemvist i en medlemsstat där tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster och som deltar i det eller de EU-rättsliga instrument som det rättsliga ombudet ska ta emot beslut och förelägganden för.

Ett rättsligt ombud ska utses inom sex månader från den dag då tjänsteleverantören började erbjuda sina tjänster i unionen.

Utsedda verksamhetsställens och rättsliga ombuds befogenheter och resurser

3 § Den tjänsteleverantör som är skyldig att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud enligt 1 eller 2 § ska ge ett sådant de befogenheter och resurser som krävs för att kunna samarbeta med behöriga myndigheter och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag.

Utsedda verksamhetsställens och rättsliga ombuds uppgifter

4 § Ett utsett verksamhetsställe och ett rättsligt ombud i Sverige ska samarbeta med behöriga myndigheter genom att ta emot och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag.

Underrättelse till en centralmyndighet

5 § En tjänsteleverantör som är skyldig att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud enligt 1 eller 2 § ska i en skriftlig underrättelse lämna följande uppgifter till centralmyndigheten i den medlemsstat där det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet utses:

1. kontaktuppgifterna till det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet,
2. det territoriella tillämpningsområdet för varje utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud om tjänsteleverantören utsett flera sådana, och
3. vilket eller vilka av unionens officiella språk, som också är ett officiellt språk i den medlemsstat i vilken det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet utsetts, som godtas för kommunikation med det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet.

Om omständigheter som anges i första stycket ändras ska tjänsteleverantören så snart som möjligt lämna uppdaterad information till centralmyndigheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om innehållet i underrättelsen till den svenska centralmyndigheten.

När svenska myndigheter ska rikta sig till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud

6 § En svensk behörig myndighet ska vid mottagande av en europeisk utredningsorder som avser inhämtning av elektroniska bevis ställa denna till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige. Detsamma gäller vid inhämtning av elektroniska bevis genom en ansökan om rättslig hjälp beslutad med stöd av konventionen, upprättad av rådet på grundval av artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (SÖ 2005:42).

En svensk behörig myndighet ska vid utfärdande av en europeisk utredningsorder som avser inhämtning av elektroniska bevis ställa denna till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Detsamma gäller vid inhämtning av elektroniska bevis genom en ansökan om rättslig hjälp beslutad med stöd av konventionen, upprättad av rådet på grundval av artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (SÖ 2005:42).

Vid inhämtning av elektroniska bevis enligt nationell rätt, får en behörig myndighet vända sig till utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i Sverige.

3 kap. Tillsyn och sanktioner

Centralmyndighet

1 § Den myndighet som regeringen bestämmer är centralmyndighet enligt EU-direktivet.

Tillsyn

2 § Centralmyndigheten ska ha tillsyn över att denna lag och de föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen följs.

Tillträde till utrymmen

3 § Centralmyndigheten har rätt att för sin tillsyn få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen, dock inte bostäder, där den som står under tillsyn bedriver sin verksamhet.

Uppgifter som behövs för tillsynen

4 § Centralmyndigheten får förelägga den som står under tillsyn att tillhandahålla myndigheten de upplysningar eller handlingar som behövs för tillsynen.

Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Verkställighet

5 § Centralmyndighetens beslut som avser åtgärder som krävs för tillsynen får verkställas av Kronofogdemyndigheten. Då gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande.

Vitesförelägganden

6 § Centralmyndigheten får förelägga en tjänsteleverantör som åsidosätter en skyldighet som följer av denna lag att vidta de åtgärder som krävs för att tjänsteleverantören ska uppfylla skyldigheten.

Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Sanktionsavgift

7 § Centralmyndigheten får ta ut en sanktionsavgift av den tjänsteleverantör som åsidosätter en skyldighet som följer av denna lag.

8 § En sanktionsavgift ska bestämmas till lägst 10 000 kronor och till högst två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår.

9 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till

1. om överträdelsen varit uppsåtlig eller berott på oaktsamhet,
2. överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet,
3. om en liknande överträdelse har begåtts tidigare, och
4. tjänsteleverantörens finansiella ställning.

10 § Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut hela avgiften.

11 § En sanktionsavgift får inte beslutas om överträdelsen omfattas av ett föreläggande om vite enligt 6 § och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömmande av vitet.

12 § En sanktionsavgift får beslutas endast om den som avgiften ska tas ut av har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Ett beslut om sanktionsavgift ska delges.

13 § En sanktionsavgift ska betalas till centralmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om sanktionsavgiften inte betalas i tid, ska centralmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

14 § En sanktionsavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

15 § Ett beslut att ta ut en sanktionsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 19 augusti 2026 i fråga om 3 kap. och i övrigt den 1 juli 2026.

2. En tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i unionen vid EU-direktivets ikraftträdande ska utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud senast den 18 augusti 2026.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten vid Myndigheten för säkerhet och integritetsskydd (nämnden) ska utöva tillsyn över

1. brottsbekämpande myndigheters användning av hemliga tvångsmedel och kvalificerade skyddsidentiteter,

2. brottsbekämpande myndigheters användning av andra tvångsmedel enligt lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott än de som avses i 1, om inte den som åtgärden utförts hos eller annars riktats mot har närvarat vid åtgärden,

3. brottsbekämpande myndigheters användning av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden,

3. Säkerhetspolisens användning av hemliga tvångsmedel vid särskild kontroll av vissa utlänningar, och

4. Säkerhetspolisens användning av hemliga tvångsmedel vid särskild kontroll av vissa utlänningar, och

4. därmed sammanhängande verksamhet.

5. därmed sammanhängande verksamhet.

Nämnden ska även utöva tillsyn över den behandling av personuppgifter som utförs av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Ekobrottsmyndigheten enligt brottsdatalagen (2018:1177) och lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område för de syften som anges i 1 kap. 1 § i den sistnämnda lagen, och lagen (2019:1182) om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter. Tillsynen ska särskilt avse behandling enligt 2 kap. 11 § brottsdatalagen och 2 kap. 9 § lagen om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter.

¹ Senaste lydelse 2025:1469

Nämnden ska också utöva tillsyn över Polismyndighetens och Säkerhetspolisens tillämpning av lagen (2019:547) om förbud mot användning av vissa uppgifter för att utreda brott.

Tillsynen ska särskilt syfta till att säkerställa att verksamhet enligt första–tredje styckena bedrivs i enlighet med lag eller annan författning.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2026.